Poštnina plačana v gotovini. Posamezna številka stane Din 1·50.

Izhaja vsakega 1. in 15. v mescu. — Naročnina znaša celoletno 25 Din, polletno 12 Din 50 para, četrtletno 6 Din, mesečno 3 Din. — Posamezna številka stane ------ 1 Din 50 para. ------

ŽELEZNIČAR

Glasilo Saveza železničara Jugoslavije.

Upravništvo in uredništvo v Ljudskem domu, Maribor, Ruška cesta 7. — Dopisi morajo biti frankirani in podpisani. — Rokopisi se ne vračajo. — Reklamacije ------ poštnine proste. ------

St. 15. Maribor, dne 1. avgusta 1923. Leto XV.

Mera je polna!

Železničarji so tisti element, ki je bil že v svetovni vojni na najhujšo preizkušnjo postavljen. V nekem članku sem čital, da so bile v svetovni vojni železnice glavni faktor in da so one igrale največjo vlogo. In to je tudi res. Če ne bi železnice tako točno in precizno funkcionirale, se ne bi dalo razmeroma majhnih armad takorekoč skoraj hkrati porabljati, na več frontah.

Železničarji so bili tisti, katere se je poleg mrtvega materijala izkoristilo do skrajnosti. Pri največjem pomanjkanju, raztrgani in bosi, so železničarji opravljali najtežjo službo, ki je skoraj bila nepretrgana. Po 20, 30, da celo 50 in več ur neprenehoma na stroju ali na zavori, ni bilo nič izjemnega in če je potem sledilo 5—8 ur počitka, je to bila sreča. In za priznanje so železničarji dobili periodično pohvale pismene in drugačne od nižjih in visokih »komand« — včasi celo od najvišjega mesta. Kaka čast. Visoki uradniki, ki so manj trpeli, pač pa priganjali nižje, so dobili cele kupe Franc-Jožefovih ordenov, vitežkih križcev in cesarski svetniki so kar deževali, da celo kakšni delovodja pri vrhstavbni službi, je včasih zgrabil kak železen — morda celo posrebren križec, da je lažje prenašal tisti prosluli »durchhalten«. Lahko rečemo, da so bili železničarji mnogokrat na slabšem, kot pa vojaki, saj so jih z zavidanjem gledali, kako so poslednji uživali lep kruh, med tem ko ga železničarji niso imeli. Toda takrat je bila vojska in vojska ni normalno stanje. Vsak je hrepenel, da bi bilo vojske skoraj konec in vedel je, da je končno vendar enkrat mora biti konec in potem pride zopet zlati čas miru, katerega si ljudstvo tako silno želi in tedaj bo zopet vse boljše in pozabili bomo na vse trpljenje in na vse vojne strahote. Zato je bila vsakega železničarja dnevno prva skrb — časopisi — kaj oni pišejo, ali bo skoraj odločitev? Vsak je vedel, da po vojni sicer ne bo takoj vse zopet dobro, da bodo posledice več let postojale, toda slabše nikakor ne more biti, marveč vsak dan boljše, to je stalo kakor pribito. Pet let je trajalo uničevanje in razdejanje vsega kar je človeška roka vstvarila tekom stoletij in sedaj bo že kmalu drugih pet let takozvanega miru, ali če hočete — saj premirja in danes je slabše kot je bilo kedaj v vojski. Da slabše — ne za vse — marveč, za večino tistega ljudstva, ki je ravno v vojni največ pretrpelo. Za parazite, ki so znali v vojni »švindlati« ali se kakorkoli odkupiti oz. za tiste, ki so direktno od vojne živeli in si težke milijone kupičili, ki jim danes služijo za nadaljno izkoriščanje — za tiste je tudi danes dobro, v mnogih slučajih celo preveč dobro. Ampak železničar in državni nastavljenec sta danes razočarana in lahko z Cankarjem zakličeta:

»Domovina, ti si kakor vlačuga.«

Da, kaj je pojm — domovina? Nekateri gospodje ki so bili zelo, zelo vročekrvni, saj prva leta narodnega osvobojenja, so bili naravnost hipnotizirani in očarani od sreče, ki jih je doletela, da so doživeli ravno oni tisto srečo, po kateri so njih predniki zaman stoletja hrepeneli — narodno osvoboditev! Ne tako proletarijat. Proletarijatu je grenilo veselje dejstvo, dasi je narodna, bolje jezikovna osvoboditev sicer tu, da pa socialne ni in dokler te ni, toliko časa ne velja tudi jezikovna ničesar, ker ljudstvo mora svojo lastno domovino zapuščati ter si iskati drugo domovino, domovino kruha!

In ker niso delavci hoteli verjeti, da so res osvobojeni, so bili opsovani ter zmerjani od hiperpatrioto, bili so »grdi« brezdomovinci, ki niso nikoli zadovoljni in reklo se jim je, da naj gredo v deželo lačenbergerjev itd. Toda prišlo je strahovito razočaranje in sicer je prišlo preje, kakor je to kdo mislil. Ironija je, da v deželi »lačenbergerjev« mnogo bolje danes žive, kot pa v deželi, kjer bi se lahko — z ozirom na njeno naravno bogastvo — mleko in med cedila.

Pa pustimo, kar je bilo, je bilo. Rekriminacij naj bo konec. Fakt je, da je spoznanje prodrlo skoraj do najvišjih krogov, ker ti tudi danes že morajo jesti grenak proletarski kruh.

Pred petimi mesci se je ustanovil v Ljubljani takozvani akcijski odbor, v katerega so polagoma vsto pili zastopniki razen železničarjev, vse kategorije državnih nameščencev in uradnikov. Namen tega odbora je bil, da skuša doseči gmotno zboljšanje položaja, ki je nastal s tem, da so se vse življenske potrebščine od dne do dne, od mesca do mesca in od leta do leta, podraževale in sicer naravnost skokoma. Do leta 1920 je še nekako šlo, saj je takrat bilo vendar povprečno vse za dobri dve tretjini cenejše, da ne navajamo gotovih predmetov, ki so se podražili od takrat za 5 in večkrat. Velik del javnih nameščencev in tudi železničarjev se je zanašal na to, da bo vlada gotovo nekaj ukrenila, zlasti, da bo izdala službeno pragmatiko in ob tej prliki se bodo tudi prejemki zvišali. Od tega prepričanja ni bilo lahko mnogih odvrniti. Saj so bil prepričani, da bo vlada izdala pragmatiko, katere glavni namen je plača in doklade regulirati, med ko je reakcionarni vladi za to šlo, da s pragmatiko zabarikadira pred nadležnimi in nikoli zadovoljnimi(!) uslužbenci. Uslužbenci so mislili, da dobe večje pravice, vlada pa je mislila nasprotno. Ker pa je vlada močna in solidna — zaveda se, da ima vse pripomočke — uslužbenci pa nesolidarni in slabi, zato vleče vlada dolgo, uslužbenci pa kratko!

Akcijski odbor je mnogo delal in se trudil. Po cele noči so nekateri žrtvovali, da so se posvetovali, kako in kaj bi naj ukrenili, da bi dosegli večji košček kruha. Bilo bi preveč tukaj naštevati vseh korakov, sklepov, resolucij, shodov, konferenc, intervencij, spomenic itd. Vse zaman. Vlada je dala obljube, ki so pa tudi obljube ostale. Obljuba dela dolgove. Pa zato se beogradska vlada ne briga. Enkrat z obljubo, drugič s pretnjo in tako ona živi srečno dalje. Mine zima, pride pomlad, za pomladjo pride poletje in vroči pasji dnevi. Ministri in poslanci gredo na svoje običajne počitnice in ko pridejo zopet nazaj, nastane vladna kriza, potem je zima in tako leto za letom mine. Razlika je, da med tem nekaj tisoč državnih slug umrje ali zboli na jetiki ter še bolj obuboža. Ministri pa si nekaj novih vil sezidajo in nekaj novih milijonov dinarjev v akcijske družbe vtaknejo, ki si jih med počitnicami — zaslužijo!

Ljudstvo — ne narod — narod so samo ministri, vse to gleda in se vprašuje: za boga, kaj je to naša osvoboditev? Ali naj trajno tako živimo v naši novi državi? Da, na žal se ljudstvo od dne do dne bolj prepričuje o tem, da takšen kurz se ima stabilizirati.

V petek dne 3. avgusta 1923 je bilo sodu izbito dno. Akcijski odbor je povedal razočarani masi, da je vsa sredstva poskusil, da bi mirnim potom kaj dosegel, toda brez uspeha in zato naj masa odloči, kaj hoče napraviti. In masa je rekla, da je dovolj in da se vlada norčuje iz lačnih in sestradanih, zato ji je treba bolj glasno povedait, da je vsega enkrat konec, pa tudi potrpljenja in norčevanja mora biti konec. Izbruhnila je že preje nameravana protestna stavka, za enkrat več ali manj omejena na Slovenijo in del Hrvatske. Saj tukaj vlada tudi največja draginja in potem ljudje tukaj sploh več potrebujejo kot pa v juž. krajih, to je neizpodbitno. Naši ljudje se nikakor nočejo pustiti degradirati, če so oni na jugu zaostali v kulturi, marveč žele, da bi se oni tam doli povzdignili. Toda vlada tega očividno noče in misli, da je vendar dobro, če zaenkrat še ostane tam doli nekaj azijatstva, ki so ga pustili Turki, ker se tako zaostali narod lažje vlada.

In vlada pozna samo eno univerzalno sredstvo. In to je: militarizem, militarizacija! In kaj naj druzega pričakujemo od nje? Ničesar! Vlada je »pravočasno« se skupaj vsedla, se posvetovala in prometni minister Nachtigalove stranke je takoj štrajkovnega bacila odkril in rekel, da je štrajk z rudarskim štrajkom v zvezi in da je p o l i t i č e n! Zato je predlagal vladi, da takoj vpokliče železničarje na »vežbo« in to je šlo hitro. Ampak naj bo slavna gospoda prepričana, da je to olje na ogenj. Mi bi lahko rekli, da so odredbe ministra politične in da nam dela s tem samo izvrstno agitacijo. Ljudstvo bo vsaj preje prišlo do spoznanja in prepričanja, kaj ima storiti. Ta le poskus se je sicer samo ponekod sijajno obnesel in jamčimo, da bo drugič še vse boljši. Najhujši patrijoti bodo ščasoma najhujši revolucionarji — ne proti pravi in resnični domovini, marveč samo proti lažidomovini, v kateri mora ljudstvo poleg polnih skled od gladu umirati. Bismarck je bil drugačen »kerlc« kakor so naši »bismarckiči«, pa je rekel, da se na bajonetih ne da sedeti in kar si ljudstvo pred 40 leti ni dalo dopasti, to si bo še manj danes dalo.

Imamo zakon o zaščiti države. Toda to je ironija če se ta zakon zhlorablja ali se ga hoče zlorabljati. Za kaj pa se ga ne porablja proti tistim, ki so takšne razmere povzročili, ki so krivi draginje in bede? Zakaj se ne postavi saj tistega razmerja cen, ki je bilo leta 1920?

Če so kje sploh škodljivci države, tedaj so v prvi vrsti v Beogradu za iskati in pregovor pravi, da riba pri glavi smrdi! Treba bo tako glasno govoriti, da bodo slišali tudi v sosednjih državah, morda pa le imajo ti ljudje še nekaj sramu!

Tudi leta 1920 je bila Koroščeva klerikalna vlada za sé prepričana, da štrajk ni bil političen, saj imamo dokaze, da je dala takrat potom našega poslanika na Dunaju objaviti, da je štrajk ekonomične in ne politične narave. Korošec-Protićeva vlada je točno vedela takrat, da bi tistega »političnega« štrajka takoj bilo konec, če bi bila izpolnila gmotne zahteve železničarjev. To ve danes še boljše Pašić-Jankovićeva vlada. Toda izgovor mora biti. Gospod Janković si pač misli, kar je lahko storil pop Korošec kot Slovenec, to smem tudi jaz storiti. Saj je dal Korošec na lačne železničarje streljati in če bi še inkvizicija postojala, bi jih dal na krščanski način mučiti in žive sežgati. Namesto, da bi bil Korošec gospode v Beogradu evropeiziral, je sebe balkaniziral. Danes imamo posledice od leta 1920. Korošec je spletel bič v obliki obznane in pozneje zakona o zaščiti države, katerega hoče vlada porabljati proti zvestim državljanom, ki niso nič druzega storili, kot da hočejo živeti!

Pa bi še rada taista radikalna vlada v Sloveniji se zasidrala. Njeni agitatorji so pripovedovali, da bomo sedaj srečni, ko pridemo pod okrilje Narodno radikalne stranke (NRS), ki je močna in lahko marsikaj izvrši, v tem ko male in slabe stranke niso v položaju kaj doseči! Ni bilo ravno tistih norcev pri nas veliko, ki so si dali to prepričanje vtepsti, ampak čudimo se, da jih je sploh kaj bilo. Toda ti bodo sedaj temeljito ozdravljeni. Res je, da ima g. Nachtigal tem porerno karto za II. razred za brzovlake in morda še kaj druzega, toda on ni proletarijat, kvečjemu izdajalec ideje, za katero se je navidezno bojeval.

Sicer pa ni še vseh dni konec.

Nadaljevanje poročila iz III rednega kongresa Saveza železničara Jugoslavije.

Po celjskem shodu je bila situacija za me popolnoma jasna, ker se je točka za točko v letaku ugotovila kot resnična. Za to sem v tem oziru popolnoma solidaren s centralo. Dokler bo postojalo več organizacij na železnicah, toliko časa se bodo žal takšne stvari vedno dogajale. Doživeli smo fijasko s koalicijo in bojim se, da bo ravno tako z akcijskimi odbori. Radi tega sem prepričan, da moreio železničarji samo tedaj doseči popolen uspeh, ako bodo organizirani vsi in to v eni enotni organizaciji. Kar se tedaj Ravnika tiče, je on zagrešil proti svoji lastni organizaciji, ker je podpiral nasprotnike in je v Mariboru pred veliko množico demonstrativno raztrgal letak in tako skušal osramotiti svojo lastno organizacijo. Zato je dolžan, da se opraviči. Če pa tega ne stori in ostane na svojem stališču, tedaj se je sam izključil.

Felicijan: najodločnejše obsojam Ravnikovo dejanje, ker je po brzojavki, ki jo je prejel od njega za sklicanje shoda ugotovil, da je Ravnik delal po navodilih Zvezarjev, ker je zastopnik Zveze dobil brzojavko z enakim besedilom samo z drugim podpisom. Govornik je mnenja, da za take ljudi ne sme biti mesta v Savezu.

Bahun: povdarja, da je Ravnika v Mariboru svaril, da naj ne dela neumnosti in naj ne podaja

nikakšnih izjav v imenu Saveza, ker v to ni bil niti upravičen, toda Žorga in Makuc sta ga pregovorila. Po shodu je Ravnik izjavil na ulici, da je to moral storiti tudi prejšnji dan v Ljubljani, ker sicer ne bi bil varen pred drugimi, mislil je Zvezarje in neodvisne!

Zečič (Sisak): Meni se zdi, da je Ravnik izjavil, da za nadalje ne prevzame več nikakršnih dolžnosti. S tem se on sam izključuje iz Saveza. Meni so Zvezarji s svojo razbojniško politiko dobro znani. Oni so krivi, da sem bil l. 1920 tepen in zaprt. Malo težko se je odločiti za skupno akcijo s takšnimi ljudmi. Centrala Saveza je imela prav, ko jih je v letaku imenovala izdajice.

Krekič: Uprava Saveza je takoj po sestavi »A. O.« v »Železničarju« pojasnila svoje stališče proti istemu. Mi se temu odboru nismo radi tega pridružili, ker nismo bili niti oficielno povabljeni. Takoj ko smo dobili oficielno povabilo, smo se tudi oficielno pridružili. Za to pa smo od prvega dne podpirali akcijo in smo bili zelo aktivni. Mi smo morda, za vspeh akcije več storili, kot sam Akc. odbor v Ljubljani. Temu so priča mnogi shodi, ki smo jih sklicali v Sloveniji in po ostalih pokrajinah. Vse s parolo »za 5. maja«. Ravnik je redno dobival navodila od strani uprave Saveza, kako se naj ravna in čudno se mi zdi, da čim smo izdajstvo Zvezarjev in neodvisnih razkrinkali, da ni več potreboval navodil, marveč je delal po svojih ali še več po navodilih drugih braneč Zvezo in neodvisne. Ravnik mora obžalovati svoje dejanje, ker storjena pogreška je zelo velika, če pa tega noče, tedaj pa zasluži najostrejšo obsodbo. Če Ravnik ne obžaluje svojega čina, tedaj naj se tudi resolucija ne izpreminja, marveč sprejme v celoti. Govornik se peča z vprašanjem ustanovljenja »Unije« po predlogu sodr. Bahuna. Navaja vzroke razkola in dokazuje nemožnost, da bi se vstvarila enotnost iz tolikih razlik. Toda za edinstvo se mora delati in v tem se strinja s sodr. Bahunom.

Ravnik: nejasno odgovarja na izvajanja predgovornikov. Hoče dokazati, da je vse, kar je delal, le delal po navodilih centrale Saveza. Olede njegovega nedisciplinirnega nastopa na shodu v Ljubljani in Mariboru, je mnenja, da se ni v ničemur pregrešil in da nima kaj za obžalovati.

Felicijan: po razburjenju ter ogorčenju celega kongresa radi izjav Ravnika, da na glasovanje resolucijo, ki jo je predložil sodrug Brezinščak. Resolucija je bila soglasno sprejeta. Po sprejetju resolucije kliče večina kongresa Ravniku, da nima na kongresu nič več iskati. Ravnik zapusti kongres Sodrugi mu kličejo: »Izdajalec, sramuj se«!

SPOMENICA.

Felicijan: četrta seja z točko dnevnega reda: Spomenica kr. vladi. Besedo dobi sodrug Krekić.

Krekić: obširno razlaga spomenico, ki jo je izdelala centrala in ki se nanaša na zahteve po zboljšanju gmotnega položaja. Predlaga, da se to resolucijo načelno sprejme a radi konečne redakcije, da se jo izroči novemu odboru Saveza. Priznava, da spomenica ne sme biti v protislovju z zahtevami, ki jih je že predložil akcijski odbor in centralni akcijski odbor, marveč je mora podpreti.

Bahun: se strinja s tega stališča in povdarja, da mora spomenica vse točke naših zahtev samo še bolj teoretično utemeljiti.

Krekić: s sodrugom Bahunom se popolnoma strinjam in se je že pri sestavljanju spomenice to vpoštevalo. Mi podajamo v naši spomenici močnejša teoretična podkrepljenja in zahtevamo, da se predloženim zahtevam akcijskega odbora ugodi. V naši spomenici utemeljujemo predložitev teh zahtev ter jih samo podkrepljamo. Ponovno predlaga, da se naj spomenica načelno sprejme in naloži novemu centralnemu odboru, da jo izdela v podrobnosti ter predloži.

Felicijan: da na glasovanje predlog Krekića v zadevi spomenice, ki je bil soglasno sprejet.

Odbor za kandidatno listo.

Felicijan: predlaga, naj se izvoli volilni odbor, ki naj sestavi kandidatno listo za novi centralni odbor.

V odbor predlaga sodruge: Lapuha iz Maribora, Brezinščaka iz Indjije in Zerčiča in Siska. Predlog je bil enoglasno sprejet in odbor gre takoj na delo.

Zaščitno zakonodajstvo in službena pragmatika.

Felicijan: predlaga, naj se razpravlja sočasno o zaščitni zakonodaji in o pragmatiki, ker sta obe stvari v tesni zvezi med seboj.

Predlog je soglasno sprejet.

Krekič: obširno poroča o našem zaščitnem delavskem zakonodajstvu, ki se posebno pri železničarjih ne izvaja. Da je položaj takšen, je vzrok slaba organizacija. Slaba organizacija omogoča sabotažo teh zakonov. Z okrepitvijo organizacije se bo tudi to popravilo. Krekić navaja slučaje, ko se je s pragmatiko zajamčene pravice železničarjev teptalo; naporno in dolgo delo na progah, na postajah in pri vožnji, ki je skozinkoz protizakonito; vse to stvari so regulirane z zakonom, ampak zakoni se teptajo. Ko organizacija intervenira, se vendar nekaj popravi, toda njena intervencija se rada preslišiti (zamolči). Govornik se peča s pragmatiko in stališčem, ki ga je Savez že povdarjal v spomenici meseca decembra 1922 in ki je bila predložena vladi in skupščini. To stališče moramo tudi danes zastopati; ali najpoglavitnejša zahteva je: da se ničesar ne stori in ne ukrene brez železničarjev, ne da bi se nje same vprašalo potom njihovih organizacij. A vsi postoječi zakoni, da se raztegnejo tudi na železničarje, ker so tudi oni delavci in sicer najbednejši.

Felicijan: da na glasovanje resolucije, ki so soglasno sprejete.

Volitev odbora.

Felicijan: ker je volilni odbor končal svoje delo, dam besedo sodrugu Brezinščaku, da poroča.

Brezinščak: volilni odbor se je postavil na stališče pri postavljanju kandidatur, ki je, da naj bodo v centralnem odboru zastopane vse kategorije. Poleg tega smo vpoštevali to, da naj bodo v odboru najsposobnejši, to je oni sodrugi, za katere se ve, da se pri dviganju organizacije največ žrtvujejo.

Sodrugi, katere volilni odbor predlaga, so sledeči:

Veltin Josip, tehnični risar delavnice Zagreb, Lukič Jeronim, strojevodja Zagreb, Reškovič Peter, električar delavnice Zagreb, Lušetič Avgust, vlakovodja Zagreb, Reinhard Dragotin, livar delavnice Zagreb, Levovnik Josik, pregledni ključavničar Zagreb, Puretič Leon, ključavničar kurilnice Zagreb, Muratovič Dragotin, pomožni delavec Zagreb, Bibič Martin, strojevodja Maribor, Grašič Franjo, ključavničar delavnice Maribor, Felicijan Karl, pisarnik Celje, Kovač Jakob, ključavničar Indjija, Mihac Leon, ključavničar Skoplje.

Nadzorstvo.

Karene Franjo, livar Zagreb, Augustinovč Miha, strojevodja Zagreb, Sušanj Nikola, zidar Zagreb, Kmet Franc, ključavničar Maribor, Zečič Pavel, strojevodja Sisak.

Razsodišče.

Krčelič Štefan, strojevodja Zagreb, Skoro Ivan, ključavničar Vinkovci, Lapuh Ignac, bločni sluga Maribor, Bahun Andrej, skupinovodja Maribor, Vodovnik Bogomir, ključavničar Ptuj.

Felicijan: predlaga, da kongres predloženo listo spremeni ali jo nespremenjeno odobri.

Lista je bila soglasno sprejeta.

Zavarovanje železničarjev zoper bolezni in nezgode.

Mi smo svoječasno nastopili proti naredbi prometnega ministra o zavarovanju prometnega osobja, ker je s to naredbo poteptal zakon o zavarovanju delavcev. Ravnotako smo zavzeli svoje stališče proti takozvanemu socialno-humanitarnemu odseku v prometnem ministrstvu. Končno smo povzdignili svoj glas protesta tudi proti volitvam v bolniško blagajno, ki so v zadnjem času bile na prav škandalozen način izvedene na ozemlju zagrebške direkcije in sicer na podlagi goraj navedene protizakonite naredbe prometnega ministra. Proti vsem tem protizakonitostim, ki jih izvaja prometni minister po lastni iniciativi ali po nasvetih »naobraženih« plesnjivih birokratskih glav iz direkcij in ministrstva, je Savez podvzel na merodajnih mestih korake, o katerih poročamo: Najprej navajamo predstavko naslovljeno na delavsko zbornico, ki se glasi:

Delavski zbornici v Zagrebu!

Na podlagi zakona o zavarovanju delavcev je prometni minister bil dolžan, da izda naredbo o zavarovanju osobja prometnih naprav, ker se samo pod tem naslovom more prometno osobje izločiti od splošnega zavarovanja. Zakon predvideva, da to osobje mora dobiti najmanj enake materialne ugodnosti, kakršne vživa vse ostalo delavstvo po zavarovalnem zakonu in da šele tedaj naj bode izzvzeto iz splošnega zavarovanja. Naredba, ki jo je izdal prometni minister, ne zadošča odredbam zakona v nobenem oziru; ne v materialnem pogledu niti v pogledu upliva osobja na zavarovalne uprave. Poleg naredbe o zavarovanju je minister za promet izdal tudi drugo naredbo o ustanavljanju socialno-humanitarnih odsekov pri ministrstvu in pri oblastnih direkcijah, ki naj bi imeli dolžnost, vršiti funkcije centralne in oblastnih (pokrajinskih) uprav zavarovanja. Načelnike teh soicalno-humanitarnih odsekov imenuje prometni minister. Poleg tega kot delodajalec imenuje polovico članov upravnih in nadzornih odborov.

Prometni minister imenuje tudi posebne vrhovne upravitelje in s tem vsako avtonomijo zavarovalnih uprav dovaja do absurduma.

Izigravanje in onemogočavanje upliva osobja na zavarovanje pri prometnih napravah se vidi iz tega, da po naredbi M. S. imajo pravico soodločevati v upravi šele oni člani, ki so izpolnili 30. leto življenja in sicer šele tedaj, če so saj že 3 leta nepretrgoma člani sklada. Teh omejevanj zakon o zavarovanju ne predvideva in tendenca je jasna zakaj je M. S. vneslo take omejitve za udeležbo članov v upravi fondov.

Rušenje samouprave zavarovanja železniških delavcev je najbolj jasno v tem, da naprave (bolniške blagajne) na železnicah nimajo pravice nastavljati zdravnikov, marveč po naredbi M. S. imenujejo zdravnike železniške direkcije same oziroma prometni minister. Ne oziraje se na vse ostale naredbe in odredbe materialnega značaja — navajamo zgoraj opisano kot najvažnejše in kot jasno znamenje, da prometni minister ni izpolnil odredb zakona v najvažnejšem delu, to je v vprašanju samouprave ustanov za zavarovanje delavcev in Vas radi tega prosimo za intervencijo na merodajnih mestih v pravcu:

1. Ali se nardba prometnega ministra prilagodi duhu zakona ali 2. da se ista ukine in železniško osobje v duhu zakona priklopi v obseg splošnega zavarovanja delavcev, ker po naredbi M. S. ne bi uživalo niti istih pravic kot jih je deležno po zakonu ostalo osobje.

Za Savez železničara Jugoslavije Bogdan Krekić.

Na to predstavko je prejel Savez potom delavske zbornice od ministrstva socialne politike in pokrajinske uprave za Hrvatsko in Slovenijo sledeči odgovor: Pokrajinski upravi za Hrvatsko in Slavonijo, oddelku za socialno politiko v Zagrebu.

Povodom tamošnjega dopisa štev. 86.252 od 18. oktobra 1922. leta s katerim je temu ministrstvu predložena predstavka Saveza železničara Jugoslavije od 15. septembra minulega leta z ozirom na zavarovanje državnega prometnega osobja, nalaga ministrstvo socialne politike pokrajinski upravi, da potom delavske zbornice z Zagrebu dostavi Savezu železničara Jugoslavije sledeče pojasnilo o tem predmetu, ki je prišlo od prometnega ministra:

Prometno ministrstvo smatra trdive Saveza za neumestne, ki so mogle nastati samo radi tega ker se je zakon in naredbe le površno proučilo in vsled neupoštevanja postoječih razmer. Sicer ne bi bilo mogoče, da Savez ravno v onem vidi kršitve delavskih pravic, kar je storjeno v prilog zaščite teh pravic in to glede snovanja humanitarnih odsekov.

Da se upravo fondov vnese v te odseke, izhaj ato iz njegovega delokroga. Če bi bil Savez temeljiteje proučil ministrsko naredbo, se bi bil sam prepričal, da niso uprave humanitarnih fondov nič druzega kot administrativni organi fondov in da one v ničemur ne morejo rušiti ali kršiti pravic samouprave. Kako bi naj to, kar je za brezhibno delovanje humanitarnih naprav moglo samoupravo dovesti do absurduma, je ministrstvu popolnoma neumevno. Da pa prometne naprave v avtonomna telesa imenujejo polovico članov, to izvira iz njihovega prava kot delodajalca. Poleg tega je treba omeniti, da je tukaj paritetno sodelovanje delodajalca v samoupravi samo nekaj fiktivnega in sicer radi tega, ker so zastopniki delodajalca uslužbenci, tedaj v prvi vrsti kot delavci zainteresirane osebe. Ker tedaj delodajalec de facto nima v samoupravi nikakega zastopstva, oziroma neposrednega upliva, se mora priznati da je v tem pogledu minstrska naredba mnogo ugodnejša kot zakon.

Da pa prometni minister imenuje upravne funkcionarje, to izhaja iz ene strani iz službenega razmerja in je drugače enostavno sploh nemogoče; z druge strani to ne more kršiti avtonomije, ker so tisti, ki jih minister imenuje, samo izvršitelji sklepov in odločb samouprave.

Kar se tiče omejitve pravic udeležbe v vrhovni upravi na osebe, ki so izpolnile 30. leto življenja in 3 leta članstva, ostaja ministrstvo tudi sedaj pri svojem naziranju, da je ta »omejitev zelo potrebna in sicer ravno v interesu osobja, ker je naravno, da bo oni mogel najboljše odločati, ki razmere in predpise najboljše pozna. A za upoznavanje dotičnih je potrebno mnogo časa.

V državni prometni službi mora zdravnik poleg zdravljenja obenem tudi kontrolirati osobje, to pa ni le samo v interesu službe, marveč tudi v interesu samega osobja, ker ga s to kontrolo varuje pred onimi, ki zlorabljajo humanitarne naprave. Prometne naparave, oziroma uprave nastavljajo samo te službene zdravnike, pa tudi te sporazumno z upravo, fonda (bolniško blagajno) in prepuščaje samo upravi, da jih ona iz sredstev fonda plača ali ne plača, med te mko zdravnike ambulance in specialiste voli in plačuje samo uprava sama brez vpliva prometne uprave.

Drugo, kar bi v današnjih razmerah v pogledu zdravnikov bilo zahtevati absurdno in ne bi n. pr. na progah moglo imeti najmanjšega pomena, je volitev zdravnikov, ker se v mnogih krajih nahaja po en sam zdravnik in vsled tega volitev sploh ni mogoča .Ker pa prometna naprava mora iz službenih ozirov imeti zdravnika, bi tudi uprava fonda morala imeti istega zdravnika. O škodljivih posledicah takšnega postopanja bi bilo odveč govoriti.

Po naredbi
ministra socialne politike, načelnik odseka za zavarovanje delavcev.

Načelnik. (Podpis nečitljiv.)

Z ozirom na ta odgovor je Savez ponovno naslovil sledečo predstavko kot protiodgovor:

Začasni delavski zbornici
v Zagrebu.

Z ozirom na dopis ministrstva socialne politike, oddeldelka za varstvo delavcev štev. 11.534—IV. od 9. januarja 1923, doposlanega nam potom delavske zbornice pod štev. 149—1923, si podpisani Savez smatra v dolžnost pripomniti sledeče:

Prometno ministrstvo s svojim odgovorom samo priznava, da je poteptalo določila zakona o zavarovanju delavcev, ampak to opravičuje s tem, da se je »moralo ozirati na postoječe razmere«, ki so to narekovale. Ko je zakonodajec vstvarjal zakon, takrat je bil on poklican, da »vodi računa o postoječih prilikah«, ki je bil bolj merodajen, kot prometno ministrstvo in zaradi tega prometno ministrstvo še ni poklicano niti mu ni dovoljeno zakon spreminjati. Dolžnost ministrstva je povsod, da zakone izvaja a ne izpreminja, če pa ono to vse eno dela in sicer namenoma dela, tedaj ono zakon zavestno tepta. Z ozirom na to nezakonito postopanje ministrstva, ki v veliki meri tangira pravice železniškega osobja, si usoja podpisani Savez prositi delavsko zbornico, da vloži proti prometnem ministrstvu, na državni svet tožbo radi kršitve zakona z našimi prilogami:

1. Naše prve predstavke tej zbornici v zadevi navedenega;

2. odgovore ministrstva socialne politike, oziroma prometnega ministrstva na to predstavko in

3. Primerjanje naredbe prometnega ministrstva o zavarovanju prometnega osobja z zakonom o zavarovanju delavcev — katero prilagamo — in iz katerega je razvidno, da je ta Savez toliko zakon kolikor tudi naredbo temeljito in ne površno — kakor to gladko trdi prometno ministrstvo v svojem odgovoru — proučil in primerjaje obojega, ugotovil kršitev zakona toliko v vprašanju materijalnih pravic, tolikor glede avtonomije zavarovalne naprave.

Na podlagi vsega navedenega prosimo, da se od državnega sveta doseže:

Da se naredba prometnega ministrstva o zavarovanju prometnega osobja umakne, ali v duhu zakona izpremeni.

Za Savez železničara Jugoslavije.

Bogdan Krekić, tajnik.

Poleg gornje predstavke smo predložili tudi prilogo, iz katere je razvidno, v čem se naredba z zakonom ne vjema — **dokaz, da je minister z naredbo poteptal zakon.**

Utemeljvanje se glasi:

Naredba o zavarovanju državnega prometnega osobja za slučaj bolezni in nezgod od 30. maja 1922. Na podlagi zakona o zavarovanju delavcev. (Z. Z. D.).

Na podlagi § 6. Z. Z. D. je iz zavarovanja po tem zakonu izvzeto osobje državnih prometnih naprav, če mu

1. prometno ministrstvo nudi najmanj iste pogodnosti, katere vživajo ostali nameščenci po zakonu o zavarovanju delavcev in

2. pri odrejanju pogodnosti, kakor tudi v upravi, ima osobje isti vpliv, kot ga predvideva zakon o zavarovanju delavcev.

Po tej določbi bo izdal prometni minister sporazumno z ministrom socialne politike posebno naredbo o zavarovanju tega osobja.

Omenjena naredba je bila izdana 30. maja 1922 št. 170A.

Ta naredba vsebuje nasproti zakonu o zavarovanju delavcev v glavnem sledeče razlike, oziroma protislovja:

A. V poglavju ustroja.

Po § 7 citirane naredbe se ustanavljajo za opravljanje administrativno-zavarovalnih poslov:

1. Centralna uprava fondov pri ministrstvu za promet.

2. Oblastne uprave fondov pri državnih prometnih napravah.

Za centralno upravo fondov se ustanavlja pri ministrstvu za promet socialno-humanitarni odsek pri administrativno-pravnem oddelku tega ministrstva.

Vrhovno nadzorstvo nad vsemi organi izvršuje prometni minister.

Samouprava se uvaja samo za zavarovanje zoper bolezen in se za izvajanje tega zavarovanja ustanavlja pri prometnem mnistrstvu v Beogradu; »Bolniški fond za državno prometno osobje« (§§ 5 in 14 naredbe). Zavarovanje za slučaj nezgode vrši centralna uprava in oblastne uprave po dolžnosti službe (§ 5 in 14 naredbe). § 14 naredbe motivira to napravo (t. j. da se uvaja samo uprava za bolezen) dobesedno: »Ker se izvršuje zavarovanje zoper nezgode izključno v breme državnega prometnega proračuna in po centralni upravi . . .«

Po napravah zakona o zavarovanju delavcev, se vrši zavarovanje zoper bolezen in nezgode po načelu samouprave.

Osrednji urad za zavarovanje delavcev in njegovi krajevni organi (okrožni uradi blagajne prometnih podjetij) so po načelu samouprave zasnovane naprave (§ 124, 143, 154 Z. Z. D.). Samoupravni organi vseh teh naprav (in sicr glavna skupščina, ravnateljstvo, nadzorstveni odbor) se sestvaljajo po **načelu paritete** (delodajalci in zavarovanci (glej §§ 125, 127, 128, 143 Z. Z. D.).

Tudi po zakonu o zavarovanju delavcev padejo prispevki v nezgodnih slučajih izključno v breme delodajalca (§ 35 Z. Z. D.), pa je kljub temu samouprava uvedena tudi za to zavarovanje; goraj omenjeni argument § 14 naredbe (»zakaj!«) tedaj nikakor ne more biti merodajen za izvajanje zavarovanja v nezgodnih slučajih po **službeni dolžnosti.**

Delokrog v § 15 naredbe navedenih samoupravnih organov samouprave v glavnem odgovarja delokrogu samoupravnih organov po zakonu o zavarovanju delavcev in sicer oblastna skupščina — splošni skupščini okrožnega urada za zavarovanje delavcev, oblastni upravni odbor — nadzorstvenemu odboru okrožnega urada, analogno centralni upravi fondov.

V posameznem je, pri samoupravnih organih po citirani naredbi v primeru z zakonom o zavarovanju delavcev, pripomniti:

1. Pri napravi o oblastni skupščini (§ 23 naredbe).

Kot delegati za skupščino morejo biti voljeni samo oni člani, ki so izpolnili 23 leto starosti.

2. V oblastni upravni odbor se morejo voliti samo oni člani bolniškega fonda, ki med ostalim spolnjujejo sledeče pogoje:

a) Biti morajo stalni uslužbenci,

b) ki so izpolnili 24 leto starosti,

c) ki so najmanj nepretrgano 3 leta člani bolniškega fonda,

d) ne smejo biti disciplinarno kaznovani in ne smejo biti v disciplinarni preiskavi.

3. V centralnem upravnem odboru,

Za člane tega odbora so lahko izvoljeni samo tisti člani bolniškega fonda, ki so:

a) stalno uslužbeni,

b) stari 30 let,

c) niso v disciplinarni preiskavi,

d) so najmanj 3 leta nepretrgano člani bolniškega fonda.

Izvoljeni nehajo biti člani bolniškega fonda poleg ostalih razlogov tudi vsled eventualne disciplinarne kazni (»ko so že disciplinirano kaznjeni«).

Ta dobočba velja za oblastni in centralni odbor. (§§ 26 in 35 naredbe.)

Vseh teh omejitev zakon o zavarovanju delavcev ne vsebuje.

Vprašanje članstva v samoupravnih organih rešuje **zakon o zavarovanju delavcev v § 131.**

Po tem § je lahko izvoljen kot delegat glavne skupščine član ravnateljstva in kot član nadzorstva samo državljan kraljevine SHS, ki obvlada srbo-hrvatski ali slovenski jezik.

Izvoljena ne more biti oseba:

1. ki še ni stara 18 let,

2. ki je pod varuštvom itd. itd. (glej cit. §).

Izvoljeni član samoupravnih organov izgubi mandat, če nastopijo pri njem naknadno v § 131. Z. Z. D. omenjene okolnosti (varuštvo, sodnijska obsodba radi zločina ali prestopka iz koristoljublja itd.).

V naredbi o zavarovanju državnega prometa osobja v tem oziru navedene naprave se tedaj ne drže meja § 131. Z. Z. D.

Načelnika oblastnega upravnega odbora **imenuje** prometna naprava (direkcija) iz vrst onih odbornikov, katere so imenovani skupščinarji izvolili (§ 26).

Po § 127 Z. Z. D. voli ravnateljstvo po vrsti in menjaje izmed delodajalskih in nameščenskih članov **1 predsednika** in 2 podpredsednika.

B. V pogledu stvarnih naprav.

I.

Bolezen.

Članstvo rodbinskih članov **§ 19 naredbe.**

Članstvo rodbinskih članov **§ 45 Z. Z. D.**

Po § 45 toč. 5 al. 3. Z. Z. D. imajo se pod rodbinskimi člani razumeti: poročeni in ne poročeni zakonski tovariš (tovarišica), zakonski in nezakonski otroci, stariši, stari oče, stara mati, vnuki, bratje in sestre zavarovanca.

Ti člani družine imajo pravico do podpore § 45 Z. Z. D.: 1) če so revni, 2) žive v skupnem gospodarstvu z zavarovancem.

Drugih omejitev, oziroma špecijalnih naprav v tem pogledu zakon o zavarovanju delavcev za slučaj bolezni ne vsebuje.

Naredba o zavarovanju državnega prometnega osobja nasproti goraj omenjenih naprav vsebuje še sledeče omejitve za članstvo bolniškega fonda in pravice na podpore iz tega fonda (§ 19 naredbe).

Pod rodbino, v smislu tega člena se ima razumeti:

a) Poročeni zakonski tovariš brez premoženja in zaslužka, če živi s članom v rodbinski skupnosti (kako naj se to ugotovi **»brez premoženja«**; za presojo tega naredba ničesar ne določa in vsak more to tolmačiti popolnoma samovoljno).

b) **Neporočeni zakonski tovariš,** če član nima poročenega zakonskega tovariša in 2. dokaže, da mu zakoni branijo se poročiti.

c) Zakonski in osvojeni otroci:

1. katere član vzdržuje,

2. ki nimajo premoženja,

3. če niso dovršili 18. leta starosti,

a) ženske, če niso že preje omožene,

d) **Nezakonski otroci:**

1. katere član vzdržuje,

2. ki nimajo premoženja in

3. če član dokaže, da mu postoječi zakoni ne dovoljujejo, da te otroke pozakoni ali adoptira.

e) **Stariši, stari oče, stara mati:**

1. ki nimajo premoženja,

2. ki so nesposobni za delo in

3. če jih član vzdržuje.

f) **bratje, sestre, vnuki:**

kot pod c).

Članstvo ugasne:

§ 55. Z. Z. D. in § 21. naredbe.

§ 21. naredbe ne vsebuje teh določb. Z. Z. D.

a) Oni član, ki izstopi iz službe, katera ga obvezuje biti član osrednjega urada za zavarovanje delavcev, če v roku 4 tednov vplača vse prispevke.

On ostane član, dokler biva v naši državi, če nadaljuje z vplačevanjem prispevkov (§ 55 al. 4).

b) Pri pasivnem članstvu § 21 zadnji odstavek ni določeno, da bi se morala pri ugotovitvi rokov (t. j. 6 mescev, 12 mescev) vračunati doba zavarovanja, predno je stopil zakon o zavarovanju delavcev v veljavo.

§ 56 odst. 1. Z. Z. D.

Članstvo za časa vpoklica na vojaške vaje v mirnem času:

Za čas vojaških vaj plačujejo prispevke samo oni člani, ki prejemajo za ta čas tudi plačo. Zakon o zavarovanju delavcev v tem oziru ne pozna nobenih omejitev po naredbi bi tedaj rodbina takšnih članov ostala v času vojaških vaj brez podpore.

Podpore bolniškega fonda in druge naprave:

§ 48 naredbe:

Zdravljenje izvršujejo zdravniki od državnih prometnih **naprav nastavljeni ter plačani.**

§ 54 naredbe:

Denarne podpore se izpalčujejo koncem mesca (po § 51. Z. Z. D. **tedensko).**

§ 56 naredbe:

Uprava priznava v načelu svojim članom ali njihovim rodbinam zadnji razred bolniškega zdravljenja

Ako želijo v višji razred, bo jim dal prometni zdravnik nakaznico na višji razred, če se pismeno zavežejo, da naknadno plačajo nastale razlike.

Ti stroški se lahko po upravičeni prošnji člana in z ozirom na stanje fonda v celoti ali deloma odpišejo na breme bolniškega fonda. Ta naprava vsekakor ni zoper zakon, toda omogoča privilegije uradnikom (kakor se je to v praksi pokazalo pri bivših žel. bolniških blagajnah v Avstriji, kjer so vsebovala pravila enake določbe) ter more povzročati razburjanje in nezaupanje ostalih članov zoper zavarovalne naprave.

§ 58. naredbe (§ 45 Z. Z. D.):

V prvi alineji ta točka izrečno pravi, da imajo pravico pod a—g navedenih podpor za čas nosečnosti itd. ženski člani bolniškega fonda, **če so najmanj 3 mesce člani fonda** (in sicer oni člani, ki imajo letne plače.

V al. 7. ta § nadalje špecijelno določa, da oni ženski član, ki ima letne plače, **če ni bil pred porodom 3 mesce član fonda,** nima pravice na porodniško podporo, pač pa mu pripada redna podpora (hranarina) za čas nesposobnosti za delo.

§ 49. Z. Z. D. v pogledu začetka pravice na bolezensko podporo v § 55. v obče določa, **da ta pravica pričenja z dnevom, ko je član vstopil v službo.**

Glede podpor ženskim članom v slučaju poroda v obče zakon o zavarovanju delavcev ne vsebuje nikakih rokov. Edino v § 49. z ozirom na podpore za porodnice, zakon o zavarovanju delavcev špecijelno določa, da more imeti oni član, ki ne more dokazati, da je tekom enega leta preje, ko je zadnjič pristopil k osrednjemu uradu za zavarovanje delavci vsaj skozi tri mesce bil član urada, pravico na podporo za porodnice samo v slučaju, če se je porod zvršil po trinesečnem nepretrganem članstvu.

Po razlagi § 58 naredbe in to po preje cit. al. 1. in 7. ni povsem jasno, da-li je v al. 1. te točke navedena določba »če so najmanj tri mesce člani bolniškega fonda«, pogoj za vse podpore te točke od a—g ali samo pogoj za podporo za porodnice analogno dobočbi § 49. Z. Z. D.

Iz dobočbe al. 9., ki tudi za pravico na podpore (a do v) v slučaju poroda članov rodilk zahteva 3 mesečno nepretrgano članstvo, bi se moglo razlagati, da je ta rok tudi v obče pogoj za vse dajatve ženskim članom bolniškega fonda po § 58. a) do g). Takšna dobočba pa se protivi zakonu za zavarovanje delavcev.

V ostalem § 58. naredbe zoper zakon o zavarovanju delavcev še določa:

Ad § 58. točka a) porodniška podpora se mora dati **za 4 tedne pred in za 6 tednov po porodu,** a treba jo je odobriti največ za 2 mesca pred in 2 mesca po porodu, **če to pristojni prometni zdravnik za potrebno smatra in ta odlok sanitetni** načelnik dotične prometne naprave potrdi.

§ 45. 4 b) Z. Z. D. v tem oziru striktno pravi, da imajo člani v slučaju poroda pravico do podpore za porodnice za dobo do 2 mesca pred in 2 mesca po porodu.

A točka v) babična podpora za čas poroda tudi v porodišnicah se podeljuje po krajevnih predpisih sanitetnih oblasti.

Zakon o zavarovanju delavcev takšne dobočbe ne vsebuje.

§ 58. naredbe dalje ne vsebuje dobočbe § 45. točka 4. al. 5. Z. Z. D., po kateri tiste zavarovane žene, ki na podlagi zdravniškega potrdila niso v stanju dojiti svoje dete, dobivajo na mesto pripadajoče podpore, **otroško hrano.**

Pri družni člana stavlja § 58 al. 9. naredbe kot pogoj za pod a—v) naštete podpore **3 mesečno nepretrgano članstvo bolniškega fonda.**

Zakon o zavarovanju delavcev te omejitve ne vsebuje (glej zgoraj).

Pri teh članih dobočuje § 58. pod v) dalje, da dobivajo ženski člani rodbine v slučaju poroda **dojilsko podporo po 2 dinara dnevno** do 32 tednov po porodu.

Zakon o zavarovanju delavcev daje v § 45. točka 5 b) tem članom samo podporo za porodnice za dobo 4 tednov preje in 4 tednov po porodu v znesku 1.50 dinarjev dnevno.

II.

Zavarovanje zoper nezgode.

§ 65. naredbe.

Pravice na rento nima tisti poškodovani uslužbenec, ki je povzročil svojo nezgodo namenoma ali z sirovo nepazljivostjo.

Po zakonu o zavarovanju delavcev zgubi poškodovanec pravico na rento samo tedaj, če je nezgodo namenoma povzročil (o sirovi nepazljivosti ni nobenega govora. Glej § 92. Z. Z. D.).

Razen tega § za tistega, kateremu se dokaže, da se je z namenom, doseči večjo rento v obče poslužil nedovoljenih sredstev, ni določena v zakonu o zavarovanju delavcev. (Glej poglavje XXII. § 193. in nasl. Z. Z. D.)

§ 67. naredbe.

Renta se odreja ex-offo (glej goraj pod ustrojstvo).

§ 70. naredbe.

Ad 2. Naredba govor samo o vdovi § 87. Z. Z. D., o obvdoveli zakoniti ali nezakoniti ženi. Naredba ne vsebuje o nezakoniti ženi ničesar.

Ad. 2. a), b). Letna renta in sicer vdovci z 2 otrokoma pripada po Z. Z. D. 83 in ena tretjina odtstokov, po naredbi 80 odstotkov.

Sicer so dobočbe naredbe v tem oziru v primeru z zakonom o zavarovanju delavcev za rodbino ponesrečenca boljše (n. pr. vdovi brez otrok po zakonu o zavarovanju delavcev pristoja 33 in ena tretina odst. po naredbi 40 odstotkov vdovi z enim otrokom po Z. Z. D. 58 in ena tretjina , po naredbi 60 odstotkov itd.

Ad 6. § 70 naredbe.

Po naredbi otroci, ki vživajo rento, če se sprejmejo na javne stroške v kak javen zavod, ne dobe rente, dokler so v zavodu. Zakon o zavarovanju delavcev v § 88 al. 4. tozadevno določa, da se morajo takšne rente hraniti (naložiti v hranilnico, v naredbi to točno ni razvidno).

Ad 9. § 70 naredbe.

Zakon o zavarovanju delavcev v § 89 natančno določa, kedaj žena **(in sicer zakonita in nezakonita)** nima pravice na rento za vdove.

Naredba ne vsebuje dobočb § 89. a) in c) Z. Z. D.

Ad § 72 naredbe:

Dajatve vseh podpor, zaračunavanje in izplačevanje denarnih podpor in rent vrši se po predpisih, ki veljajo za bolniški fond, tedaj v smislu § 54. naredbe, koncem vsakega mesca.

§ 109. Z. Z. D. določa striktno, da se rente in podpore izplačujejo v mesečnih obrokih **mesečno v naprej.**

Kazni.

V kaznih govori naredba v § 41, Z. Z. D. v § 193. in nasl. (špec. za zavarovanca v § 193., 195. v zvezi s § 24.

Naredba predvideva kazen tudi za tistega, ki vsled **poboja, pijanstva ali nerednega življenja oboli** ali se v bolezni namenoma ne ravna po navodilih zdravnika in s tem zdravljenje zadržuje. (Z. Z. D. teh dobočb nima; glej § 193. 1. in 2. in § 195., 2. Z. Z. D.)

Poleg kazni so člani dolžni nadomestiti bolniškemu fondu povzročene škode. (ZZD ne vsebuje takih dobočb. Kazni odmerja uprava fondov po teži krivde ,toda visokost denarnih kazni se bode dobočila s pravilnikom v mejah ZZD). Po § 200 ZZD so za izrekanje denarnih kazni po odredbah zakona o zavarovanju delavcev, pristojne policijske oblasti. (Proti razsodbi policijske oblasti, se lahko pritoži na prvostopno sodišče oziroma okrajno sodišče, po naredbi na upravni odbor itd.) Po tej dobočbi naredbe je odbprta pot popolni samovolji uprave. Za izvršitev denarne kazni in ugotovitev škode, je pristojna prometna naprava.

Od vsega začetka, od kar je stopil zakon o zavarovanju delavcev v veljavo, se železniško osobje stalno prikrajšuje na njegovih pravicah, ker mu je ministrova samovolja z naredbo odvzela, kar mu po zakonu pripada. Že so minuli trije meseci odkar je bila državnemu svetu kot vrhovni instanci predložena pritožba od strani Saveza proti tem protizakonitostim. Vbveščamo s tem vse železničarje, da vidijo, da je Savez od svoje strani podvzel vse zakonite mere, da pridejo železničarji do svojih pravic. Ko se bodo prepričali o delovanju naše organizacije, tedaj smo prepričani, da se bodo kesali vsi tisti, ki so ob zadnjih volitvah v bolniško blagajno oddali svoje glasove za one organizacije in skupine (rdeče-nevtralna in direkcijina lista) ki niti z mezincem niso ganile v zaščito železničarskih pravic, marveč so s svojim molkom prej kot slej podpirale ministra in birokrate na ravnateljstvu, da lažje teptajo zakone in stare železničarske pravice. Železničarji naj se pripravljajo na prihodnje volitve v bolniško blagajno in naj dobro pazijo komu bodo dali svoje zaupanje.

Železničarji protestirajo!

V nedeljo je centrala Saveza sklicala samo na Hrvatskem 16 javnih železničarskih shodov, na katerih so železničarji glasno povedali vladi, da s svojim sedanjim položajem nikakor niso zadovoljni in da kupa trpljenja teh trpinov prekipeva. Vlada naj nikar strune ne napenja, ker ista bo prej ali slej gotovo počila, ker četudi so železničarji pokazali, da znajo tudi največjo bedo prenesti ter čakati. Toda to čakanje in trpljenje mora imeti svoj konec in svoje meje in merodajni bi morali s tem računati. Dobro obiskani shodi naj bodo opomin, da kurz politike prometnega ministra v njegovi personalni politiki zavzema drugo smer. Ni samo železniško osobje tisto, ki bi naj vedno bilo odgovorno za dober in reden železniški promet, marveč je tudi prometno ministrstvo poklicano, da se vsaj toliko briga za reden in dober promet, kakor železničarji. Na vseh 16 shodih so železničarji sprejeli in poslali na ministrski svet sledečo

resolucijo:

Zbrani železničarji na javnih shodih izjavljajo svojo najpopolnejšo solidarnost z zahtevami katere je akcijski odbor predložil glede povišanja plač in draginjskih doklad, kakor tudi z zahtevami, katere je predložil Savez železničajev v zadevi pragmatike in zahtevajo:

1. da vlada stavi predlog o spremebi zakona o draginjskih dokladah, da pride osobje do povišanja, ne da bi moralo čakati na zakon o uradnikih in na železniško pragmatiko.

2. da bo železničarska pragmatika še v tem zasedanju sprejeta (se ni zgodilo, op. ur.); toda da se projekt, ki ga je prometni minister predložil vladi, vrne in predloži preje anketi vseh železničarskih organizacij in šele s pritrdilom te ankete predloži zako nodajnemu telesu v končno odločitev. Ako se navedenih zahtev ne bi hotelo vpoštevati, izjavlja shod, da železničarjem ne preostaja drugo kakor da organizirajo borbo za obrambo svojih najvitalnejših interesov, ki so ogroženi in ki najdejo pri vladi stalno nerazumevanje. Ako vlada s svojo gluhostjo za upravičene zahteve, to borbo izzove, tedaj železničarji odklanjajo vsako odgovornost od sebe, ker je vsa javnost priča, da so železničarji dosti dolgo potrpežljivo čakali (čakajo že več let) ampak, da tudi ta potrpežljivost ima svoje meje.

Shod končno pozivlje vse železničarje, da pristopijo k organzaciji in potom organizacije branijo svoje pravice za življenje.

Ž e l e z n i č a r j i! V organizacijo za brambo svojih pravic!

Dnevne vesti in dopisi.

Naši jugoslovanski brodarji še zmerom štrajkajo. Kaptalistični brodolastniki nočejo popustiti, ker hočejo z enim udarcem dve muhi udariti. Prvič ne bi radi dali brodarjem večje plače, drugič pa bi radi od vlade iztisnili čim večjo subvencijo. Dosedaj so že dobivali od države 9,500.000 dinarjev, sedaj pa bi radi 60,000.000. Svoje delavce pa plačujejo tako kot država svoje: to je mizerno. Brodolastnik delajo neverjetne profite, toda kapitalisti so vedno bolj požrešni. Ta stavka tedaj traja že 7 tednov, toda mornarji se drže dobro in ni stavkolomcev. Vlada je sprva priskočila kapitalistom z vojaštvom na pomoč, toda proti temu je s. poslanec Divac nastopil v parlamentu in v Beogradu so delavci sklicali velik shod, kar je pomagalo, da se je vojake odpoklicalo. Lastniki se branijo s Savezom pomoraca se pogajati — ne za povišanje plač brodarjem, marveč za subvencijo njim samim. Toda pomorci morajo zmagati, ker so solidarni.

Stavka v Mariboru je bila popolna, niti enega stavkolomca. Vse je šlo, kakor po olju. Ljudje so se kar divili takšni solidarnosti. In ker so mariborski meščani videli železničarje složne, so tudi oni popoldan se pridružili ter zaprli svoje trgovine in delavnice in grobna tišina je zavladala kakor nikoli na praznik. Saj ni bilo niti enega žvižga na železnici. Pošta je nekaj omahovala, pozneje pa je tudi ona dobila pogum. Na eni strani teror, na drugi pa prazni želodci ne le uslužbencev samih, marveč tudi njihovih žena in otrok. To je hudo. Ljudje, ki niso sploh ni-

kaki revolucionarji pa morajo seči po skrajnem sredstvu. Toda vendar je bil v poznih večernih urah Maribor iznenaden. Okoli pol devete ure je prišel od juga stroj in hitro nato kratek vlakič. Vse se je temu čudilo in ljudje niso skoraj verjeli lastnim očem. Pri kolodvoru se je nabralo nekaj sodrugov, ki bi bili radi vedeli, kako je vlak sploh mogel priti, saj ni bilo nobenih signalov in nikdo ni bil pripravljen na vlak. In takoj so se povpraševali, kdo so ti ljudje, ki opravljajo Judežev posel in pripeljejo vlak. Toda glej, glej. Pri izhodu se pokaže par železničarskh uniform, pred njimi en orožnik in za njimi dva orožnika. To so bili zavirač iz državne železnice v Ljubljani. Orožniki so jih peljali kot hudodelce zavarovane v neko gostilno večerjat, toda gostilničar jim je rekel: vi nste lačni, zato ne dobite ničesar. Šli so nazaj na kolodvor — bilo jih je očividno sram — gledali so v tla — v restavracijo. Tudi tam niso imeli mnogo simpatij za krumirje, toda na posredovanje raznih činiteljev, so nekaj dobili. Morali so razne zaničljive priimke požreti. In kaj je bilo tistega vlaka treba! Pripeljal se je z njim menda en kontrolor in trije potniki. Ob polnoči se je promet zopet točno nadaljeval. Bodi karkoli. Mariborčani so zaenkrat jasno govorili in pričakovati je, da bo merodajne pamet srečala. Naj vedo, da nobena žavba ne bo pomagala. Raje, kakor počasi od gladu umirati, umremo takoj. Zato pa se žrtev ne bojimo, ker smo tako že žrtve. Gospod prometni miinster ima sina v mariborski delavnici, on mu lahko poroča, če nam ne verjame, da naša stavka ni bila politična, marveč borba za kruh. Gospod ml. Janković bo vedel, kakšne cene so v Mariboru, naj kar resnico poroča in če ima njegov gospod oče le kapljo pravične krvi v svojih žlah, tedaj mora železničarjem ugoditi.

Velika volilna zmaga splošnega in pravovarstvenega društva v Avstriji pr volitvah v personalna zastopstva na zveznih železnicah. (Preje državnih). Ravnokar so končale volitve v personalna zastopstva na državnih železnicah v Avstriji, pri katerih so naši sodrugi sijajno odrezali. Organzacija, kateri smo mi imeli čast v stari Avstriji pripadati, je dobila nad 76 odstotkov glasov. Od 82.032 oddanih glasov je odpadlo na listo Splošnega in prav. društva 61.921. Nemška prometna zveza je dobila 14.981 in krščanski socialci 4257 glasov. Socialisti dobe 14 mandatov, nemški nacionalci 3 in krščanski socialci samo 1 mandat v centralni odbor. Južni železničarji tukaj niso zraven. Na progah južne železnice je splošna strok. organizacija še močnejša. Na 3 strokovne organizacije se delijo v Avstriji železničarji, ravno tako, kakor v političnh organizacijah, s to razliko, da je v političnih še nekaj takozvanih komuncev, ki skušajo slabiti enotno silo proletarijata. Kako malenkostni in kako ničevi so nasprotniki, se vidi najlepše pri volitvah, kjer številke govore. V nemško nacionalni zvezi so, kakor povsod, samo večinoma uradniki — to je škrici, kakor pri nas, ki mislijo, da niso proletarijat in ki imajo večjo skrb za kapitaliste kot pa zase in svoje otroke. O krščanskih socialcih pa sploh ni vredno govoriti Te ljulike je povsod nekaj. Med temi so večinoma idijoti in pa tisti železničarji, katerim žene nosjo hlače. Če tak revež ne bi bil pri farovžu organiziran, tedaj ga žena ne bi imela rada. Sicer pa je tudi v tem oziru opaziti napredek. Seipelnova zakrivljena palica tudi ne zna čarati. Sei pel je ravnokar hotel železničarjem odvzeti indeks, pa so sodrugi, ki imajo v parlamentu in zunaj njega veliko moč, to namero odbili.

Žal, da naše železničarje ne sreča pamet in da moramo tudi prepričani radi neumnih trpeti.

Kakršno jelo, takšno delo. Kakor poroča »Bulletin Mensuel dela Federation des Ports & Ducks« (Mesečno poročilo francoske zveze pristaniških delavcev). Pristaniški delavci v St. Nazaire so svoje delodajalce na sledeči način presenetili:

Delodajalci so izrabili v letu 1922 veliko brezposelnost na ta način, da so, ne oziraje se na delovno pogodbo določili plače na 15 fr. Delavci si niso mogli pomagati, saj je velik del istih sploh moral iti s trebuhom za kruhom v tuje kraje. Toda letos je prišla priložnost. Nekoliko velikih z žitom naloženih parnikov se je vsidralo v pristanišču v St. Nazaire. Takoj se je pričelo z razkladanjem, vendar s tako počasnostjo, da so ladje morale čez določen termin v pristanišču ostati. Ko so to delodajalci zapazili, so delavce vprašali, kaj to pomeni, zakaj vse tako počasi gre. Delavci pa so mirno odgovorili, da njih delo odgovarja plači 15 frankov. Vsekakor pa, če bi bila plača 20 frankov, odškodnina za čezurno delo in akordne mezde zvišane za 25 odstotkov, tedaj bi tudi delo odgovarjalo takšni plači. Med tem je prispela neka ladja s premogom na račun Cooperative ouvriére de dechargement, la Fraternelle). Ker je ta zadruga že preje delavcem plačala zahtevanih 20 frankov, zato se je tudi delo vršilo normalno. Brez dvoma je to bil povod, da je prva družba dovolila zahtevanih 20 frankov in na tej bazi napravila z njimi pogodbo. Ni potrebno omenjati, da organizacija na podlagi takšnega uspeha pridobila mnogo novih članov. V enakem položaju so tudi jugoslovanski železničarji. Tudi njim ne kaže drugo, kot ali se trdno organizirati ali pa — zapustiti »lepo« domovino in si ob priliki poiskati boljšo, kar je sicer že dosedaj mnogo delavcev storilo.

Premik pri vlaku štev. 45 v Poljčanah.

Od vlaka število 45 se odklopijo v Poljčanah dnevno 4 vozovi, katere morajo odpeti in zaključne svetilke prenesti na nov signalni voz revizijski sprevodniki.

Kot zaupnik vlakospremnega osobja postaje Maribor glavni kolodvor sem 7. maja t. l. zaprosil pri obratnem ravnateljstvu južne železnice, naj bi se za to delo določil postajni delavec, ker mora ravnateljstvo samo uvideti, da tako delo ni prmerno za revizijske sprevodnike. Gospod referent — pri katerem sem interveniral — mi je obljubil, da se bode sam v Poljčane peljal in to zadevo na licu mesta uredil.

Ker sem 14. junija opazil, da to delo še vedno revizijski sprevodniki opravljajo, sem se obrnil na gospoda prometnika z vprašanjem, če še ni izvršilo navodila od ravnateljstva, da naj dostavi postaja za izvršitev tega dela enega delavca in mu (g. prometniku) razložil mojo intervencjo pri ravnateljstvu, kakor zgoraj navedeno.

Pri tem razgovoru v prometni pisarni je bil med drugimi tudi navzoč g. Schmalz, nadsprevodnik postaje Ljubljana glavni kolodvor kot vlakovodja vlaka 45.

V teku tega razgovora sem omenil, ako še ravnateljstvo tozadevno nič ni ukrenilo, bodo zaupniki ponovno intervenirali, ker tega ravnateljstvo vendar ne bode zahtevalo, da bi ta posel revizijski sprevoniki stalno izvrševali.

Po mojem odhodu iz pisarne se je g. Schmalz — mesto moja izvajanja podpirati, to pa tem bolj, ker spremlja vlak 45 ljubljansko osobje — izrazil, to je hujskanje osobja, kar je Smasek tukaj govoril in se mora naznaniti. G. Schmalz je na podlagi zgoraj omenjenega razgovora res napravil na ravnateljstvo poročilo črez me, v katerem je med dugimi navedel, da sem jaz sprevodniku vlakov Doh Ivanu zabranil, že začeto delo izvršiti in mu rekel, da naj v bodoče tega dela več ne opravlja, kar bi seveda kršitev discipline pomenilo. Ker je poročilo gospoda Schmalza lažnjivo, izjavljam, da je g. Schmalz navaden lažnjivec in denuncijant.

Smasek Franc, nadsprevodnik, Maribor, glav. kolod.

Odgovor F. Domiterju na njegovo poslano v „Straži“.

Pred vsem kdo je Domiter?

Po poklicu je nadsprevodnik v Mariboru. Ta Domiter vulgo D o m i t t e r, napada in prav nesramno obrekuje že od železničarskega štrajka leta 1920 sem, toliko posamezne sodruge, kolikor tudi našo strokovno in politično organizacijo. Vse žel. kasarne, personalne kuhinje in čakalnice za osobje kakor tudi gostilne so polne Domiterjevega smrdljivega obrekovanja ter izzivanja in bili smo že neštetokrat na to opozorjeni. Toda nismo hoteli principijelno s pijancem se prerekati in smo ga pustili v miru. Domiter pa ne miruje, marveč, in to posebno, kadar ga pošteno pod kapo ima, alarmira vse babe in jim ponavlja svoje izmišljene fantastične storije, kakor pozabljena devica. In ker le nismo hoteli reagirati, zato je svoje traparije v eni zadnjih številk »Straže« objavil kot nekako poslano, ki nima repa ni glave. In kaj smo Domiterju storili, da razsaja?

Po železničarskem štrajku leta 1920 je Domiter napisal članek proti nekemu železničarskemu funkcijonarju in ga slučajno izročil podpisanemu, da bi ga dal uredništvu »Volksstimme«.

Podpisani sem članek prečital in ker sem našel besede v njem, ki so žaljive in ki ne dopuščajo dokaza resnice, sem rekel Domiterju, naj tiste besede spremeni ali črta, ker bi sicer gotovo napadeni tožil in bi kazen bila neizogibna. Tudi uredništvo je bilo istega mnenja in je reklo, da naj Domiter članek spremeni. Toda Domiter tega ni hotel, marveč je začel strašno rohneti in zmerjati vse vprek s socialpatrijoti in figovci, ki nimamo nobene korajže. On da ne bo ničesar črtal, raje ne pusti članka sploh priobčiti in ga je nazaj vzel. Za to pa se je pritožil na podružnični odbor »Splošne železničarske organizacije za Jugoslavijo«, katerega je sam član bil in na prvi seji je prinesel svojo pritožbo. Podpisani sem zadevo odboru pojasnil in odbor je moje ravnanje soglasno odobril in Domiterja, ki je bil zelo razburjen, skušal pomiriti. Vsi člani odbora so ga mirili in ga prosili, naj se pomiri ter naj uvidi, da nima prav. Toda to ni pomagalo nič, on je demonstrativno zapustil lokal in se vsedel v drugo gostilniško sobo, kjer si je skušal jezo v obilnem alkoholu pogasiti.

Od tistega trenutka Domiter ni hotel sodelovati v odboru, marveč je napadal posamezne funkcijonarje, kakor celo organizacijo na najpodlejši način. Alkohol mu je bil edini zaveznik, v katerem je iskal tolažbe in je iz obupa pil kakor morda nikoli preje. Ravno radi tega mu nismo hoteli odgovarjati, ker s pijanci principijelno — kakor rečeno — ne polemiziramo. Sedaj pa je Domiterju greben zrastel, ker ga je odbor Stavbene in stanovanjske zadruge uslužbencev južne železnice na Dunaju imenoval za upravitelja dveh hiš v Mariboru. Odbor je to storil, kakor se je njegov predsednik g. Grill izrazil, ker nikogar razven Domiterja poznal ni, dasi je v Mariboru 71 starih članov. Ni pa smatral za potrebno, da bi bil preje te člane vprašal za svet. Domiter je seveda kot petelin na gnoju in si v svoji alkoholizirani fantaziji nadevlje naslov »Generalnega upravitelja«. In kaj so mu storili njegovi nasprotniki? V poslanem jim našteva sledeče grehe:

1. da ga niso povabili na shod zadrugarjev, ki so ga sklicali 24. junija pri »Puntigamu«, da so potem lažje po njem »udrihali«.

2. Da ga je podpisani leta 1920 pomagal denuncirati pri deželni vladi, vsled česar je bil čez 3 mesce od službe suspendiran.

3. Da sta ga podpisani in sodrug Gajšek pri predsedniku Grillu denuncirala kot Slovenca, ker je Grill Nemec, češ, da je on enkrat ob letu 1921. na državni praznik razvesil narodno zastavo.

Na prvo odgovarjam sledeče: Domiter je dobro vedel za shod zadrugarjev, ki je bil javno in sicer v »Železničarju«, v »Volksstimme«, v »Marburger Zeitung« (katere naročnik itak je) in v »Taboru« naznanjen. Ako so člani v Ptuju in drugod zvedeli tedaj tudi njemu ni moglo biti neznano. Morda pa bi kot »Generalni upravitelj« hotel godbo, kot se to za generale spodobi?

Ad 2. odgovarjam, da je to skrajna drznost, če on fantazira, da bi ga bil jaz pri deželni vladi kedaj koli denunciral, da je on nemčur in državi nevaren itd.

Pri deželni vladi sploh nikoli nisem bil v nobenem svojstvu do 14. februarja 1922, ko sem z 21 drugimi železničarji pri Hribarju radi dragnjskih doklad bil. Tudi sicer nisem stal z deželno vlado niti posredno niti neposredno v nobeni stiki. Da bi bil Domiter državi nevaren, tega nisem nikoli domneval, ker alkoholika nikjer ne smatrajo za državi nevarnega, pač pa si je sam sebi nevaren, da se v pijanosti lahko v Dravo zavrne, kar se je sicer Domiterju že zgodilo. Da je nemčur, no, bog pomagaj, to pa se je že sam imenoval. Na nekem širšem zaupniškem shodu leta 1920. v »Križevem dvoru« je g. Domiter — seveda je bil tudi takrat pijan — izjavil: »Ich bin zwar Slovene, doch wer kann mir etwas, wenn ich deutsch gesinnt bin.« (»Sem sicer Slovenec, vendar mi ne more nikdo nič, če sem nemškega mišljenja.«)

Da je s tem izrekel največjo budalost, to naj vsak sam sodi.

Sicer pa se je tukaj sam imenoval to, kar ne bi rad bil!

Prva leta po prevratu je imel polna usta čičov in kdor ni bil deutsch gesinnt, ta je bil pri Domiterju čič. In kakor stari tič poje tako pojo mladi. Zato je tudi otroke naučil, kako naj druge zmerjajo. Ko je prišel novi hišnik, ga je takoj opozoril, da naj pazi na te »frdamane čiče v hiše«. Nisem sicer Primorc, katerim ta priimek velja, vendar se ne bi sramoval biti tudi pravi čič, saj je med čiči mnogo bolj inteligentnih ljudi, kot je Domiter. Škoda je, da je ravno najbolj kulturni del Slovencev odtrgan od nas. Sicer pa ne vem, kako širok pojm ima Domiter o Čičariji. Pravim pa, da ne bi bilo slabo, če bi se gospoda Domiterja dalo kam doli, kjer bi imel priliko se malo sprijazniti s čiči in obenem bi se »gesnnunge« malo otresel. Končno pristavljam: če hoče, naj se kar pridruži dr. Leskovarju, ker tožba radi enakega očitka še ni končana in lahko svoj delež prejme.!

Nadaljna predrznost je, da bi bil jaz in Gajšek Domiterja denuncirala pri g. Grillu, češ: on je nekoč razobesil narodno zastavo. Pri razgovoru z gospodom Grillom, na katerega pa bi bil tudi lahko Domiter prišel, ker smo vabili vse člane, koliko jih je v bližini bilo, je bil razen naju z Gajšekom tudi sodr. Lorger in gospod postajenačelnik Mohorko. Ta dva bosta gotovo potrdila, da se kaj podobnega Domiter ju ni očitalo. Če je kedaj Domiter kakšno narodno zastavo razvesil, se ne spominjam, toda če jo je, tedaj je to bila gola hinavščina in demagogija. Pač pa so vsi navzoči grajali postopanje g. Grilla oziroma dunajski odbor, zakaj se ni preje obrnil na tukajšne člane za nasvet ali predloge v svrho imenovanja upravnika hiš, ne samo zato, ker Domiter ni primeren marveč zato, ker je to absolutistično postopanje odbora, ki ignorira vse člane v Jugoslaviji. Domiterju se tedaj ni očtal ne nemški in ne slovenski nacionalizem, saj ima dovolj drugih napak, ki govore proti temu, da bi on fungiral za upravnika. Če bi on člane pustil pri miru in ne bi iskal zdražbe, mu itak nikdo ne bi delal ovir, toda to je ravno ono, kar ga najbolj dela nesposobnega. Pred 3 leti je od 13 strank v hiši podpisalo 10, da nočejo, da bi Domiter prejemal najemnino. Svetujem Domiterju naj pusti druge ljudi pri miru in naj raje posveti več skrbi odgoji svojih otrok, da ne bodo vsi takšni kot je eden že, ki se ga vse boji, kadar v hišo pride, ker ne zna razločevati med mojim in tvojim. To samo na kratko. Kot dober hišnik — ne general — mora najprej pred svojim pragom pometati in potem šele drugim red delati. Dokler bo pa Domiter tak, kakršen je, toliko časa mu odrekamo sposobnost hišnega upravitelja. Končno naj pristavim, da smo mi pač g. Grilla opozorili na to da je g. Domiter prepirljiv, ki je sedaj z eno stranko v konfliktu potem zopet z drugo in da jih bo iz maščevalnosti skušal ven metati. G. Grill je podal tozadevno izjavo, da ne bo Domiter nikogar ven metal. Toda komaj je g. Grill odšel, pa že Domiter meče stranke ven. Za ilustracijo naj navedem, da je pred kratkim Domiter enega naših sodrugov razžalil s tem, da mu je očital poneverbo društvenega denarja. Dotični sodrug je obrekovalca kar na licu mesta kaznoval. Torej gospod general, poboljšajte se!

Andrej Bahun.

Izdajatelj: Savez željezničara Jugoslavije. — Odgovorni urednik: Smasek Franc. — Tisk Ljudske tiskarne d. d. v Mariboru.